

“ПС ХОЛД” АД

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

И ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

31 декември 2018 година

Съвет на Директорите

Към 31 декември 2018 г. Съветът на директорите се има следния състав:

1. инж. Валентин Викторов Зеленченко;
2. Стоянка Кънчева Зеленченко;
3. „Пътконсулт“ ЕООД, ЕИК 124060052.

Изпълнителен директор на Дружеството е: инж.Валентин Викторов Зеленченко.

Седалище и адрес на управление

Седалището и адресът на управление на дружеството е:

Р България
Област Добрич
Община Добрич
Град Добрич
ул. "Полковник Дрангов" №9

Регистрация: Търговски регистър
ЕИК: 204107553

Одитор

Виолета Кажелянска
ул. „Васил Петлешков“ №7
Добрич 9300

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ	1
КОНСОЛИДИРАН СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС	2
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1	ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИКОНОМИЧЕСКАТА ГРУПА	5
2.1	БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	5
2.2	СЧЕТОВОДНИ ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ И ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ ОЦЕНКИ	6
2.3	СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПРЕЦЕНКИ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ И ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ	15
3	ПРИХОДИ	17
4	РАЗХОДИ	18
5	ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ	19
6	ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	20
7	ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	20
8	ВЗЕМАНЯ	20
9	ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	21
10	КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	21
11	ПРОВИЗИИ ЗА ДАНЪЦИ	21
12	ЗАДЪЛЖЕНИЯ	22
13	УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	22
14	СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	23
15	СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА	24

ПС ХОЛД АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 година

Наименование на разходите	Бел.	2018	2017	Наименование на приходите	Бел.	2018	2017
		хил. лв.	хил. лв.			хил. лв.	хил. лв.
А. Разходи				Б. Приходи			
1. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.		2	464	1. Нетни приходи от продажби, в т.ч.:	3.1	542	842
а) суровини и материали	4.1		60	а) продукция			839
б) външни услуги	4.2	2	404	б) услуги		542	3
2. Разходи за персонала, в т.ч.	4.3	35	75	2. Други приходи, в т.ч.	3.2	37	225
а) разходи за възнаграждения		35	75	а) приходи от финансиране		37	225
3. Други разходи	4.4		407	Общо приходи от оперативна дейност		579	1 067
Общо разходи за оперативна дейност		37	946	3. Други лихви и финансови приходи			4
4. Печалба от обичайна дейност		542	125	Общо финансови приходи	3.3		4
Общо разходи		37	946	Общо приходи		579	1 071
5. Счетоводна печалба		542	125				
6. Разходи за данъци от печалбата	5	54	53				
7. Всичко печалба, в т.ч.:		488	72				
- печалба за групата		439	65				
- печалба на дружества с неконтролирано участие		49	7				
Всичко		579	1 071	Всичко		579	1 071

Дата на съставяне: 25.03.2019 г.

инж. Валентин Зеленченко
 Изпълнителен директор

ТЕР-Н ЕООД
 Съставител

Годишният финансов отчет е одобрен с решение на Съвета на директорите от 15.04.2019 г.
 Приложението от страница 5 до страница 24 е неразделна част от годишния финансов отчет.

0176 Виолета
 Кажелянска
 Регистриран одитор
 09 май 2019 г.

ПС ХОЛД АД
КОНСОЛИДИРАН СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС
към 31 декември 2018 година

АКТИВ	Бел.	2018	2017	ПАСИВ	Бел.	2018	2017
Раздели, групи		хил. лв.	хил. лв.	Раздели, групи		хил. лв.	хил. лв.
A. Записан, но невнесен капитал				A. Собствен капитал			
Б. Нетекущи (дълготрайни) активи				I. Записан капитал		400	400
I. Дълготрайни материални активи				II. Резерв от последващи оценки		2 374	2 374
1. Земи и сгради, в т.ч.:		0	9 482	III. Резерви: други резерви		3 820	3 820
- земи			9 482	IV. Натрупана печалба (загуба) от минали години, в т.ч.:		3 083	3 025
Общо за група I:	6	0	9 482	- неразмислена печалба		3 083	3 025
II. Дългосрочни инвестиции				Общо за група IV:		3 083	3 025
1. Инвестиционни имоти		9 536	54	V. Текуща печалба (загуба)		439	65
Общо за група II:	7	9 536	54	Общо собствен капитал на групата		10 116	9 684
Общо за раздел Б:		9 536	9 536	VI. Неконтролирано участие		1 119	1 070
В. Текущи (краткотрайни) активи				Общо капитал за раздел А:	10	11 235	10 754
I. Вземания				Б. Провизии и сходни задължения			
1. Вземания от клиенти и доставчици		404	397	1. Провизии за данъци	11	240	237
2. Други вземания		14	140	Общо за раздел Б:		240	237
Общо за група I:	8	418	537	В. Задължения			
II. Парични средства, в т.ч.:				1. Други задължения, в т.ч.:		29	54
- в безсрочни сметки (депозити)		1 550	972	до 1 година		29	54
Общо за група II:	9	1 550	972	Общо за раздел В:	12	29	54
Общо за раздел В:		1 968	1 509	до 1 година		29	54
СУМА НА АКТИВА		11 504	11 045	СУМА НА ПАСИВА		11 504	11 045

Дата на съставяне: 25.03.2019 г.

инж. Валентин Зелеченко
Изпълнителен директор

ТЕР-Н ЕООД
Съставител

Годишният финансов отчет е одобрен с решение на Съвета на директорите от 15.04.2019 г.
Приложение от страница 5 до страница 24 е неразделна част от годишния финансов отчет.

0176 Виолета
Кажелянска
Регистриран одитор

09 март 2019 г.

Наименование на паричните потоци	бел.	ПОСТЪПЛЕНИЯ	ВЪЗНЕСЕНИЯ	ЧЕСТ ПОТОК	ПОСТЪПЛЕНИЯ	ВЪЗНЕСЕНИЯ	ЧЕСТ ПОТОК
		2018	2018	2018	2017	2017	2017
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
А. Парични потоци от основна дейност							
1. Парични потоци, свързани с търговски контрагенти		608	2	606	372	284	88
2. Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения			59	(59)		22	(22)
3. Парични потоци, свързани с лихви, комисионни, дивиденди и други подобни			8	(8)	5		5
4. Платени и възстановени данъци от печалбата			55	(55)		74	(74)
5. Други парични потоци от основна дейност		94		94	320		320
Всичко парични потоци от основна дейност (А)		702	124	578	697	380	317
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност							
1. Увеличение на капитала за сметка на собствениците				-	350		350
2. Парични потоци от бизнескомбинации - придобивания				-	255		255
Всичко парични потоци от инвестиционна дейност		0	0	-	605	0	605
В. Парични потоци от финансова дейност							
1. Парични потоци от допълнителни вноски на собствениците				-	38		38
Всичко парични потоци от финансова дейност		0	0	-	38	0	38
Изменение на паричните средства през периода		702	124	578	1 340	380	960
Парични средства в началото на периода				972			12
Парични средства в края на периода	9			1 550			972

Дата на съставяне: 25.03.2019 г.

виж. Валентин Зеленченко
Изпълнителен директор

ТЕР-Н ЕООД
Съставител

Годишният финансов отчет е одобрен с решение на Съвета на директорите от 15.04.2019 г.
Приложението от страница 5 до страница 24 е неразделна част от годишния финансов отчет.

0176 Виолета Кажелянска
Регистриран одитор
09 май 2019 г.

ПС ХОЛД АД
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕННИ КАПИТАЛ
 за 2018 година

ПОКАЗАТЕЛИ	бел.	Записан капитал	Резерв от последващи оценки	Други резерви	Финансов резултат от минали години: неразпределена печалба	Текуща печалба/загуба	Собствен капитал	Неконтролирано участие	Общо собствен капитал
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
1 Салдо в началото на отчетния период		400	2 374	3 820	3 025	65	9 684	1 070	10 754
2 Салдо след промени в счетоводната политика и грешки		400	2 374	3 820	3 025	65	9 684	1 070	10 754
3 Финансов резултат за текущия период						439	439	49	488
4 Разпределение на печалбата, в т.ч.:					58	(65)	(7)		(7)
- за дивиденди					(7)				(7)
4 Салдо към края на отчетния период		400	2 374	3 820	3 083	439	10 116	1 119	11 235
5 Собствен капитал към края на отчетния период	10	400	2 374	3 820	3 083	439	10 116	1 119	11 235

Дата на съставяне: 25.03.2019 г.

инж.Валентин Зеленченко
 Изпълнителен директор

ТЕР-Н ЕООД
 Съставител

Handwritten signature

Годишният финансов отчет е одобрен с решение на Съвета на директорите от 15.04.2019 г.
 Приложенията от страница 5 до страница 24 е неразделна част от годишния финансов отчет.

0176 Виолета
 Кажелянска
 Регистриран одитор

09 март 2019 г.

Handwritten signature

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИКОНОМИЧЕСКАТА ГРУПА

Този консолидиран финансов отчет включва финансовите отчети на Дружеството майка "ПС ХОЛД" АД, както и финансовия отчет на неговото дъщерно дружество, в което "ПС ХОЛД" АД упражнява контрол, наречени по-нататък „Групата“.

Дружество - майка

Дружеството майка - "ПС ХОЛД" АД е вписано в ТР към АВ на 06.06.2016г. с номер 20160606122045.

Седалището и адресът на управление на дружеството е:

Р България
Област Добрич
Община Добрич
Град Добрич
ул."Полковник Дрангов" №9

Към датата на финансовия отчет Дружеството е 100 % частна собственост.

Дъщерни дружества

Дъщерното дружество, над което Групата упражнява контрол и е включено в консолидирания финансов отчет към 31.12.2018 година е "Екоплод" ООД, гр.Добрич .

1.1. Собственост и управление

Съгласно действащия Търговски закон в България, към 31 декември 2018 г., "ПС холд" е акционерно дружество.

Органи на управление на дружеството са:

- 1.Общо събрание на акционерите;
- 2.Съвет на директорите. Членове на Съвета на директорите са: Валентин Викторов Зеленченко, Стоянка Кънчева Зеленченко и „Пъткопсулт“ ЕООД.

Към 31 декември 2018 г. Изпълнителен директор на "ПС холд" АД е ишж.Валентин Викторов Зеленченко.

Към 31.12.2018г. няма назначен персонал (31 декември 2017: 0 бр.).

1.2. Предмет на дейност

Дружеството-майка е регистрирано в България. Основната му дейност към 31.12.2018г., съгласно обявената в ТР към АВ е: придобиване и управление на участия в други дружества; консултантска дейност, търговско представителство и посредничество, както и други дейности, които не са забранени от закона.

Дъщерното дружество "Екоплод" ООД е регистрирано в България.Основната му дейност към 31.12.2018г. е отглеждане и продажба на земеделска продукция – зърнени култури и отдаване под наем на земеделска земя.

2.1.База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на "ПС ХОЛД" АД е изготвен в съответствие с Националните счетоводни стандарти (НСС), приложими в България, включително освобождаванията за представяне и оповестяване по тези стандарти и по чл. 29 от Закона за счетоводството.

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база историческа цена. Настоящият финансов отчет е представен в български лева и всички показатели са закръглени до най-близките хиляда български лева (хил. лв.), освен ако е упоменато друго.

Отчетният период обхваща една календарна година – от 01 януари до 31 декември. Текущ отчетен период – 2018 година. Предходен отчетен период – 2017 година.

2.2.Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

2.2.1.Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този консолидиран финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.2.2. Превръщане в чуждестранна валута

Функционална валута и валута на представяне

Българският лев е отчетната валута на Групата. Сделките в чуждестранна валута, с изключение на тези за покупка и продажба на валута, се вписват в левове, като към сумата в чуждестранна валута се прилага централният курс към датата на сделката. Закупената валута се оценява по курс на придобиване, а продадената валута – по валутния курс на продажбата. Паричните позиции в чуждестранна валута се оценяват по заключителен курс към датата на счетоводния баланс, а в края на всеки месец - по централния курс на Българска Народна Банка за последния работен ден от съответния месец. Курсовите разлики, възникващи при уреждане на парични позиции или при превръщането по заключителен курс се отчитат като текущ финансов приход или текущ финансов разход за периода, в който са възникнали. Непаричните позиции, които се отчитат по историческа цена, изразена в чуждестранна валута, се оценяват като се използва валутният курс към датата на сделката. Непарични позиции, които се отчитат по справедлива стойност, изразена в чуждестранна валута, се оценяват, като се използва валутният курс към датата, към която е определена справедливата стойност.

Консолидиран отчет на дружеството

Настоящият консолидиран отчет включва финансовия отчет на компанията – майка и финансовия отчет на нейното дъщерно предприятие, които са обединени „ред по ред“ на база сходни позиции по активи, пасиви, собствен капитал, приходи и разходи, като взаимните разчети и пера са елиминирани. За оценката на неконтролиращото участие при бизнес-комбинации и други форми на придобивания на дъщерни дружества, е избран метода на „пропорционален дял в нетните активи“.

Финансовите отчети на дъщерното дружество за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

Дъщерни предприятия

Това са дружества, в които дружеството-майка пряко или косвено притежава повече от 50% от правата на глас в Общото събрание (в акционерния капитал) и/или има правото да назначи повече от 50% от Съвета на директорите на съответното дружество и/или упражнява контрол върху тяхната финансова и оперативна политика (вкл. по силата на сключено споразумение за контрол между акционери) и определя основните линии за развитие и управление на дружеството като цяло и на отделните му дейности и направления, като има права върху променливата възвръщаемост посредством своите правомощия.

При отчитане на придобиването на дъщерни предприятия се използва метода на покупката. Разходите за придобиването представляват заплатената парична сума или сума на паричните

еквиваленти, или справедливата стойност – към датата на размяната или друг начин на възмездяване, предоставено от предприятието – майка в замяна на контрола върху нейните активи на придобитото предприятие. Положителна репутация има в случаите, когато разходите за придобиване са по-високи от справедливата цена на нетните активи на придобитото дъщерно дружество. Всяко превишение на цената на придобиване над дела на придобиващия в нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения към датата на придобиване представлява положителната репутация и се признава като актив. Положителната репутация се оценява първоначално по цена на придобиване, която представлява превишението на цената на придобиване над дела на придобиващия в нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения.

След първоначално признаване репутацията, придобита в бизнескомбинация, се оценява по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценка.

Репутацията, придобита в бизнескомбинация не се амортизира. Вместо това, веднъж годишно или по-често се извършва проверка на репутацията за обезценка, ако събития или промени в обстоятелствата дават индикации, че тя може да е обезценена.

Ако делът на придобиващия в нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения, надвишава цената на придобиване на бизнескомбинацията се преразглежда идентификацията и оценката на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобивания и оценката на цената на придобиване на комбинацията и всяко превишение оставащо след това преразглеждане се признава незабавно в печалбата или загубата.

2.2.3. Признаване на приходи

Приходите се признават до степеня, в която е вероятно икономически ползи да бъдат получени от Групата и сумата на прихода може да бъде надеждно оценена. Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото възнаграждение, като се изключат отстъпки, работи и други данъци върху продажбите или мита. Преди да бъде признат приход, следните специфични критерии за признаване трябва също да бъдат удовлетворени:

Продажби на продукция и стоки

Приходите от продажби на продукция и стоки се признават, когато същественият рискове и ползи от собствеността върху продукцията и стоките са прехвърлени на купувача, което обичайно става в момента на приемане на услугата и експедиция на стоката.

Предоставяне на услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават на база на етапа на завършеност на сделката към отчетната дата. Признават се приходи по договорите, за които липсва несигурност, че ще бъдат признати от възложителите и съответстващи на извършените по договора разходи. Когато резултатът от сделката (договора) не може да бъде надеждно оценен, приходът се признава само доколкото извършените разходи подлежат на възстановяване. Направените от Групата разходи по договори, които се отнасят за бъдещи дейности по договорите, се класифицират като разходи за незавършени работи по договорите, ако е вероятно да бъдат възстановени от възложителите.

Приходи от лихви

Приходите от лихви се признават текущо пропорционално на времевата база, която отчита ефективния доход от актива.

Приходи от дивиденди

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

2.2.4. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост. Оперативните разходи се признават в отчета за приходите и разходите в момента на ползване на услугата или към дата на тяхното възникване. Дружеството отчита разходите за дейността по икономически елементи и след това ги отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности.

Разходите, извършени от Групата през текущия отчетен период, които са свързани с получаване на приходи или изгоди през следващ отчетен период, се отчитат като предплатени разходи.

Финансовите разходи, които се включват в консолидирания отчет за приходите и разходите се състоят от: лихвени разходи, вкл. банкови такси и други преки разходи по банкови заеми и репо-сделки и за заемни средства, нетно, загуби от обезценка на инвестиции. Те се представят отделно от финансовите приходи в консолидирания отчет за приходите и разходите.

2.2.5. Данъци

Текущ данък върху доходите

Текущите данъчни активи и пасиви за текущия и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти. При изчисление на текущите данъци се прилагат данъчните ставки и данъчните закони, които са в сила към датата на счетоводния баланс. Ръководството анализира отделните позиции в данъчната декларация, за които приложимите данъчни разпоредби са предмет на тълкуване и признава провизии, когато това е уместно.

Текущите данъци се дебитират или кредитират директно в собствения капитал, когато данъкът възниква в резултат на операция или събитие, което е признато директно в собствения капитал през същия или различен отчетен период.

Отсрочен данък върху доходите

Отсрочените данъци се признават, както е описано по-долу, по отношение на намаляеми и/или облагаеми временни разлики към датата на счетоводния баланс, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.

Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички възникнали облагаеми временни разлики.

Активи по отсрочени данъци се признават за всички намаляеми временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби, до степеня, до която е вероятно да е налице бъдеща облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби.

Групата извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи към всяка дата на счетоводния баланс и я намалява до степеня, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна бъдеща облагаема печалба, която да позволява целия или част от отсрочения данъчен актив да бъде възстановен. Непризнатите отсрочени данъчни активи се преразглеждат към всяка дата на баланса и се признават до степеня, до която е станало вероятно да бъде реализирана бъдеща облагаема печалба, срещу която да може да се приспадне намаляемата временна разлика, данъчната загуба или данъчния кредит.

Отсрочените данъци се дебитират или кредитират директно в собствения капитал, когато данъкът възниква в резултат на операция или събитие, което е признато директно в собствения капитал през същия или различен отчетен период.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се представят компенсирано, тъй като касаят едно и също данъчнозадължено предприятие.

Активите и пасивите по отсрочени данъци се оценяват по данъчните ставки съгласно данъчното законодателство, действащо за периодите, в които се очаква активът да се реализира или пасивът да се уреди.

Данък върху добавената стойност (ДДС)

Приходите, разходите и активите се признават нетно от ДДС, с изключение на случаите, когато:

- ДДС, възникващ при покупка на активи или услуги не е възстановим от данъчните власти, в който случай ДДС се признава като част от цената на придобиване на актива или като част от съответната разходна позиция, както това е уместно; и
- вземанията и задълженията, които се отчитат с включен ДДС.

Нетната сума на ДДС, възстановима от или дължима на данъчните власти, се включва в стойността на вземанията или задълженията в счетоводния баланс.

2.2.6. Доходи на персонала

Краткосрочни доходи на персонала

Краткосрочните доходи на персонала включват основно и допълнително възнаграждение, социални осигуровки и надбавки, бонуси, премии, платен годишен отпуск и др. според прилаганата система за заплащане на труда в предприятието и българското трудово законодателство. Когато лице от персонала е положило труд в рамките на отчетния период, недисконтираната сума на краткосрочните доходи на заетите, която се очаква да бъде платена в замяна на положения труд, се признава като разход или актив срещу текущо задължение, след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки. Полагащите се суми за компенсируеми отпуски на персонала се отчитат като задължение и като разход, свързан с краткосрочни доходи на персонала. Групата оценява очакваните разходи по натрупващи се компенсируеми отпуски като допълнителна сума (задължение и разход), която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск към датата на счетоводния баланс.

2.2.7. Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване

• **Финансови активи**

Първоначално признаване

Финансовите активи в обхвата на СС 32 *Финансови инструменти* се класифицират като финансови активи, държани за търгуване, финансови активи, държани до настъпване на падеж, заеми (кредити) и вземания и финансови активи обявени за продажба, както това е по-уместно. Групата определя класификацията на своите финансови активи при първоначалното им признаване.

Финансовите активи се признават първоначално по цена на придобиване, която включва справедливата стойност на даденото за тях вложение, плюс разходите по извършване на сделката.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват прехвърлянето на актива през период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата на която Групата се е ангажирала да купи или продаде актива.

Финансовите активи на Групата включват парични средства и парични еквиваленти, търговски и други вземания, предоставяни заеми, некотиран иввестиции и други финансови активи.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите активи зависи от тяхната класификация, както следва:

Заеми (кредити) и вземания

Заеми и вземания, предоставени от Групата и недържани за търгуване, които имат фиксиран падеж, след първоначалното им признаване, се оценяват по амортизируема стойност, с помощта на метода на ефективната лихва (ЕЛ), намалена с провизия за обезценка. Амортизируемата стойност се изчислява като се вземат под внимание всички възнаграждения и такси, платени или получени между страните по договора. Заеми и вземания, предоставени от предприятието, които нямат фиксиран падеж, се отчитат по себестойност. Амортизацията по метода на ЕЛ се отчита като текущи финансови приходи. Обезценката на заеми и вземания, отчетени по амортизируема стойност се отчита като финансов разход.

Обезценка

В края на всеки отчетен период, Групата определя дали съществуват обективни доказателства, че даден финансов актив или група от финансови активи може да е обезценена. Финансовият актив или групата от финансови активи се счита за обезценена, ако и единствено ако, съществуват обективни доказателства за обезценка в резултат на едно или повече събития, които са възникнали след първоначалното признаване на актива („събитие за понесена загуба“) и това събитие за загуба оказва влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив или групата от финансови активи, които могат да бъдат надеждно оценени. Доказателствата за обезценка могат да включват индикации, че длъжници или група от длъжници изпитват сериозни финансови затруднения, неизпълнение или просрочие при изплащането на лихвите или главницата, вероятност да изпаднат в несъстоятелност или друга финансова реорганизация, и, когато очевидни данни показва, че е налице измеримо намаление в очакваните бъдещи парични потоци, като например промени в просрочията или икономически условия, които са съпоставими с неизпълнения.

За финансови активи, отчетани по амортизируема стойност, Групата първо преценява дали съществуват обективни доказателства за обезценка индивидуално за финансови активи, които са съществени поотделно или колективно за финансови активи, които не са съществени поотделно. Ако се определи, че не съществуват обективни доказателства за обезценка на индивидуално оценяван финансов актив, независимо дали той е съществен или не, активът се включва в група от финансови активи със сходни характеристики на кредитен риск и тази група от финансови активи се оценява за обезценка на колективна база. Активи, които са оценени за обезценка индивидуално и за които загубата от обезценка е и продължава да бъде признавана, не се включват в колективната оценка за обезценка.

Ако съществуват обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка, сумата на загубата се оценява като разликата между балансовата стойност на актива и неговата възстановима стойност, изчислена като сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци (като се изключват бъдещи очаквани загуби по заеми, които все още не са понесени). Сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци се дисконтира по първоначалния ефективен лихвен процент на финансовите активи. Ако заем има плаващ лихвен процент, процентът на дисконтиране за оценка на загубата от обезценка представлява текущият ефективен лихвен процент.

Балансовата стойност на актива се намалява чрез използване на корективна сметка и сумата на загубата се признава като текущ финансов разход. Когато за финансов актив е създаден резерв от преоценка, който е отрицателна величина, обезценката се отчита като текущ финансов разход и като намаление на този резерв.

• Финансови пасиви

Първоначално признаване и оценяване

Финансовите пасиви, в обхвата на СС 32, се класифицират като финансови пасиви, държани за търгуване, държани до настъпване на падеж и финансови пасиви, възникнали първоначално в

предприятието. Групата определя класификацията на своите финансови пасиви при първоначалното им признаване.

Финансовите пасиви се признават първоначално по цена на придобиване, която включва справедливата стойност на полученото вложение, плюс разходите по извършване на сделката.

Последващо оценяване

Финансови пасиви, държани до настъпване на падеж и финансови пасиви, възникнали първоначално в предприятието

След първоначалното им признаване, финансови пасиви, държани до настъпване на падеж и финансови пасиви, възникнали първоначално в предприятието, се оценяват по амортизируема стойност по метода на ЕЛ. Печалбите и загубите от тези финансови пасиви се отчитат като текущи финансови приходи и разходи, когато пасивът се отписва, както и чрез процеса на амортизация.

2.2.8. Отписване на финансови инструменти

Финансовите инструменти се отписват изцяло или частично, когато договорните права или задължения по тях бъдат погасени, което е налице при:

- реализиране на правата или уреждане на задълженията;
- отказ от правата или отменяне на задълженията;
- изтичане на срока за реализиране на правата или за уреждане на задълженията.

Финансов инструмент, който е прехвърлен може да не се отписва, когато: (а) Групата има право на обратно придобиване и има намерение и възможност да упражни това свое право; (б) Групата е едновременно и упълномощена и задължена да закупи обратно или да обезщети за прехвърления финансов актив при условия, които ефективно осигуряват възвращаемост, сходна на тази, която се очаква от финансовия инструмент, без да бъде прехвърлен; (в) прехвърленият финансов инструмент не е свободно достъпен на пазара и Групата е запазила в значителна степен всички финансови рискове, свързани с инструмента.

Отписването на финансов инструмент (резултатът от сделката или балансовата стойност на отписания инструмент) се отчита директно в отчета за приходите и разходите за съответния отчетен период. Когато се отписва финансов инструмент, за който има създаден резерв от преоценка, съответстващият резерв се отразява като текущ финансов приходи или текущ финансов разход.

2.2.9. Справедлива стойност на финансовите инструменти

Справедливата стойност представлява сумата, за която даден актив може да бъде разменен или даден пасив да бъде уреден, в сделка между информирани и желаещи осъществяването на сделката страни, при справедливи пазарни условия.

Към всяка отчетна дата справедливата стойност на финансови инструменти, които се търгуват активно на пазарите, се определя на база на котирувани пазарни цели или котировки от дилъри (цени „купува“ за дълги позиции и цени „продава“ за къси позиции) без да се приспадат разходи по сделката.

Справедливата стойност на финансови инструменти, за които няма активен пазар, се определя с помощта на техники за оценяване. Тези техники включват използване на скорошни пазарни преки сделки; препратки към текущата справедлива стойност на друг инструмент, който е в значителна степен същия; анализ на дисконтираните парични потоци и други модели за оценка.

2.2.10. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат и представят в консолидирания финансов отчет по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и

услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.2.11. Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платени акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Финансовият резултат включва текущия за периода финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби, определени от консолидирания отчет за приходите и разходите.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава дружествата са длъжни да формират и фонд Резервен, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премийен резерв);
- други източници, предвидени с определено решение на Общото събрание.

2.2.12. Дълготрайни материални активи

Един актив се признава и отчита като дълготраен материален актив (ДМА), когато отговаря на определеното за ДМА съгласно СС 16 *Дълготрайни материални активи*, стойността на актива може да се определи надеждно и предприятието очаква да получи икономически изгоди, свързани с актива. При признаването на ДМА, Групата прилага стойностен праг от 700,00 лв., под който материалните активи, независимо от факта, че са дълготрайни се отчитат като текущ разход при придобиването им. Дълготрайните материални активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка, ако има такива. Цената на придобиване включва покупната цена (включително митата и невъзстановимите данъци) и всички преки разходи. Дълготрайни материални активи, създадени в Групата се отчитат по себестойност, а тези получени в резултат на апортна вноска по реда на Търговския закон – по оценка, приета от съда, плюс всички преки разходи. При извършване на последващи разходи, свързани с дълготраен материален актив, с тях се коригира балансовата стойност на съответния актив, когато е вероятно Групата да има икономическа изгода над тази от първоначално определената стандартна ефективност на съществуващия актив (като напр. увеличаване на полезния срок на годност, увеличение на производителност, разширяване на възможности за нови продукти/услуги, възможност за съкращаване на производствени разходи). Всички други последващи разходи се признават като разход в периода, в който са направени.

Амортизациите се изчисляват на база на линейния метод за срока на годност на активите, които са определени както следва:

Сгради-от 25 до 100 г.

Машины и оборудване- от 3 до 6,7 г.

Съоръжения- от 25 г. до 100 г.

Транспортни средства- от 4 г. до 20г.

Компютри- от 2 до 5 г.

Стопански инвентар- от 6,7 г. до 20 г.

Начислената амортизация се отчита като разход и като коректив за срока на ползване на амортизируемия актив.

Групата извежда временно от употреба активи и ги консервира по смисъла на СС 4 – Отчитане на амортизациите, ако съответните дълготрайни материални активи няма да бъдат употребявани за период от минимум 12 месеца и след изтичане на този период, се очаква Групата отново да ги въведе в употреба. Начисляването на амортизацията на тези активи се преустановява от месеца, следващ извеждането им от употреба и започва отново от месеца, следващ въвеждането им в употреба.

Дълготраен материален актив се отписва при продажбата му или когато не се очакват никакви бъдещи икономически изгоди от неговото използване или при освобождаване от него. Печалбите или загубите, възникващи при отписването на актива (представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата, ако има такива, и балансовата стойност на актива) се включват в отчета за приходите и разходите, когато активът бъде отписан.

Периодично се извършва преглед на срока на годност и прилаганите методи на амортизация на активите и ако очакванията се различават от предходните приблизителни оценки, последните се променят в бъдещи периоди.

2.2.13.Разходи по заеми

Разходи по заеми се признават като текущ финансов разход в периода, в който възникват.

2.2.14.Инвестиционни имоти

Групата класифицира имотите според предполагаемото им предназначение като:

- инвестиционни имоти – когато ги държи с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване на стойността на капитала, или и за двете;
- ползвани в дейността имоти – имоти, отговарящи на дефиницията на дълготраен материален актив;
- имоти за продажба – като например стоки, закупени с цел последваща продажба и отговарящи на дефиницията на стоково-материални запаси.

Когато имот включва част, предназначена за получаване на приходи от наем (включително отдаване по оперативен лизинг) и част, предназначена за ползване в дейността - в тези случаи се преценява дали тези части с различно предназначение могат да се отчитат поотделно, и ако:

а) съществува такава възможност, те се класифицират поотделно;

б) не съществува такава възможност, ръководството на Групата трябва да прецени дали частта за ползване в дейността е незначителна спрямо предназначението на имота като цяло и в зависимост от тази преценка целият имот се класифицира като инвестиционен или за ползване в дейността. Групата счита, че част от имот е незначителна, ако съставлява по малко от 25% от общата площ на имота.

Първоначално инвестиционните имоти се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена и всички преки разходи по сделката (професионални хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и др.). Цената на придобиване на инвестиционен имот, построен по стопански начин, е неговата цена на придобиване на датата, когато строителството или разработването е завършено. Първоначалното оценяване на инвестиционен имот, получен в резултат на апортна вноска по реда на Търговския закон се осъществява по оценка, приета от съда. При извършване на последващи разходи, свързани с инвестиционен имот, с тях се увеличава балансовата му стойност, когато могат да бъдат надеждно измерени и съотнесени към инвестиционния имот, и когато водят до увеличаване на очакваните икономически изгоди спрямо първоначално предвидените (като напр. увеличаване на полезния срок на годност, увеличение на използваемостта, увеличаване на качеството на имота, възможност за съкращаване на разходите, свързани с имота). Всички други последващи разходи се признават като текущ разход в периода, в който са направени.